

กรมทรัพย์สินทางปัญญาชวนรู้จัก 2 GI หัตถกรรม “กระจูดควนเคร้ง-คล้าศรีบุญเรือง” จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่อิสรภาพร่วมสมัย ชวนคนรุ่นใหม่เลือกใช้สินค้า GI สร้างรายได้คืนสู่ชุมชน

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ชวนทำความรู้จัก 2 สินค้า GI หัตถกรรมไทย ได้แก่ “กระจูดควนเคร้ง นครศรีธรรมราช” และ “ผลิตภัณฑ์คล้าศรีบุญเรือง” จังหวัดหนองบัวลำภู ที่สะท้อนเสน่ห์ของงานจักสานจากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะจากแหล่งผลิต ผสานภูมิปัญญาที่สืบทอดในชุมชน ก่อนต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายรูปแบบ สะท้อนจุดแข็งของงานหัตถกรรมไทยที่สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดเป็นสินค้าที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคยุคใหม่ พร้อมสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้แก่ชุมชน

นางสาวจิตติมา ศรีถาวร อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวว่า งานหัตถกรรมไทยมีจุดแข็งจากความหลากหลายของทรัพยากรและภูมิปัญญาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นต้นทุนสำคัญที่สามารถนำมาต่อยอดให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ โดยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI เป็นเครื่องมือที่ช่วยคุ้มครองอัตลักษณ์และชื่อเสียงที่เชื่อมโยงกับแหล่งกำเนิด พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตนำจุดเด่นของสินค้ามาต่อยอดในเชิงการค้า ทั้งการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ รูปแบบร่วมสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด จึงเป็นอีกแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างรายได้ให้กับชุมชน สอดคล้องกับแนวนโยบายของนางจุลจิ สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับสินค้าไทยจากจุดแข็งของแต่ละพื้นที่ เชื่อมโยงอัตลักษณ์กับโอกาสทางการค้า และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน

นางสาวจิตติมา กล่าวว่า “กระจูดควนเคร้ง” เป็นหนึ่งในงานหัตถกรรม GI ที่สะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรในพื้นที่กับภูมิปัญญาของชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยมีจุดเริ่มต้นจาก “ปาพรควนเคร้ง” แหล่งธรรมชาติสำคัญในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำขังตลอดปี ดินพรุ มีอินทรีย์วัตถุสูง มีสภาพอากาศร้อนชื้นและมีฝนตกชุก ซึ่งเอื้อต่อการเติบโตของกระจูดพันธุ์ใหญ่ ทำให้เส้นกระจูดมีลักษณะเหนียว ยืดหยุ่น แข็งแรง และทนทาน เหมาะสำหรับนำมาแปรรูปและจักสานเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ตั้งแต่กระเป๋ากมวด พัด ตะกร้า เสื่อ ที่รองจาน ที่รองแก้ว โคมไฟ ชั้นวางของ และของที่ระลึกต่างๆ ตามภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาในชุมชน จนเกิดเป็นงานจักสานที่มีเอกลักษณ์ทั้งด้านวัสดุ วัสดุ และฝีมือของผู้ผลิตในพื้นที่

กระจูดควนเคร้ง นับเป็นสินค้า GI ลำดับที่ 3 ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อจากส้มโอทับทิมสยามปากพนัง และมังคุดเขาศรีวิชัย ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI ไปก่อนหน้านี้ โดยปัจจุบันมีการนำกระจูดมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลาย สามารถสร้างมูลค่าทางการตลาดให้จังหวัดนครศรีธรรมราชกว่า 56.24 ล้านบาทต่อปี ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญาร่วมสนับสนุนชุมชนในการจัดทำระบบควบคุมคุณภาพสินค้า GI พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ รวมถึงเพิ่มช่องทางการตลาดทั้งออนไลน์และงานแสดงสินค้า พร้อมเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการและแบรนด์ที่สามารถนำงานจักสานไปต่อยอด เพื่อเพิ่มโอกาสให้กระจูดควนเคร้งเข้าสู่ตลาดใหม่ได้มากขึ้น

นางสาวจิตติมา กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับ “คล้าศรีบุญเรือง” เป็นอีกหนึ่งงานหัตถกรรม GI ที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างชัดเจน ด้วยสภาพแวดล้อมของอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติหลายแห่ง ทั้งลำน้ำพะเนียง ลำน้ำพวย ลำน้ำพอง และลำน้ำมอ ประกอบกับมีฝนตกชุกตลอดปี จึงส่งผลให้ต้นคล้าเจริญเติบโตได้ดี และมีคุณสมบัติเหนียว แข็งแรง และทนทาน ชาวบ้านในชุมชนจึงนำมาทำเป็นเครื่องจักสานหลากหลายรูปแบบ อาทิ กระด้บข้าว ตะกร้า กระเป่า และของใช้ต่างๆ นับเป็นการดึงดูดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติมาสร้างคุณค่าและรายได้ให้แก่ชุมชนศรีบุญเรือง

ปัจจุบัน “คล้าศรีบุญเรือง” เป็นสินค้า GI ลำดับที่ 3 ของจังหวัดหนองบัวลำภู ต่อจากเส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน และผ้าซิดสลับหมี่หนองบัวลำภู โดยคล้าศรีบุญเรืองสามารถสร้างมูลค่ากว่า 4.2 ล้านบาทต่อปี และยังมีศักยภาพที่จะต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มได้อีกมาก หากมีการนำจุดเด่นของวิสาหกิจชุมชนมาผสมผสานกับการออกแบบร่วมสมัย พัฒนารูปแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้ตอบโจทย์การใช้งานและเข้าถึงผู้บริโภคมากขึ้น ควบคู่กับการสื่อสารเรื่องราวแหล่งผลิตและภูมิปัญญาของชุมชนให้เป็นส่วนหนึ่งของคุณค่าสินค้า รวมถึงขยายช่องทางจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ และเชื่อมโยงผู้ผลิตกับตลาดหรือผู้ประกอบการที่มองหาผลิตภัณฑ์จากวิสาหกิจชุมชน เพื่อขยายฐานผู้บริโภคให้กว้างขึ้น

นางสาวจิตติมา กล่าวทิ้งท้ายว่า หัวใจของการพัฒนาสินค้า GI คือการรักษาจุดเด่นและอัตลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับแหล่งผลิต ควบคู่กับการพัฒนารูปแบบสินค้าให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตและความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน เพื่อให้ภูมิปัญญาของแต่ละชุมชนสามารถต่อยอดเป็นสินค้าและสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะเดินหน้ารณรงค์สนับสนุนผู้ประกอบการสินค้า GI ทั้งด้านการควบคุมมาตรฐานการผลิต การพัฒนาสินค้า และการส่งเสริมช่องทางการตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสให้สินค้า GI จากชุมชนเข้าถึงผู้บริโภคกลุ่มใหม่ และสร้างรายได้กลับคืนสู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดตามข้อมูลสินค้า GI ไทยได้ที่ Facebook : GI Thailand หรืออุดหนุนผู้ประกอบการท้องถิ่นโดยตรง โดยสินค้า GI กระจุควนเคร็ง (นครศรีธรรมราช) สามารถติดต่อได้ที่ร้านกระจุควนเคร็ง (Ratri Handicraft) โทร. 089-731-3865 หรือ Facebook: Krajudratri และสินค้า GI คล้าศรีบุญเรือง (หนองบัวลำภู) สามารถติดต่อได้ที่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานเมืองลุ่มภู โทร./Line 093-003-7445 หรือกลุ่มจักสานจากต้นคล้าบ้านดอนข่า โทร./Line 086-236-7367